

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye**
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
 Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A vas- és fémmunkások IX. nemzetközi kongresszusa

A vas- és fémmunkások IX. nemzetközi kongresszusa követte a nemzetközi szakszervezeti kongresszust. Nem véletlen volt a kongresszusok ilyen egymásután való szerves következése. Nem. A nemzetközi szakszervezeti fórumok egyazon időben hívták össze a világ szervezett munkásainak parlamentjeit, hogy így a szolidaritás megnyilvánulása szorosabban fűződjön az elnyomott proletáriátus lelkében s a nagy találkozás újabb reményekkel töltsen el a világ munkásait, hogy fokozott ügybuzgalommal és lelkesedéssel induljanak a végső felszabadulás küzdelmeibe.

A kongresszus minden egyes napirendi pontja egy-egy kalapácsütés a kapitalizmus gazdasági és politikai hatalmára. A kongresszus a „Kartellek” ügyével foglalkozva, csatasorba szőlítja valamennyi ország munkásságát az európai vaskartell ellen, amelynek célja nem más, mint egyetlen szervezetből befolyásolni és uralni a vasipari piacot konkurencia nélkül. A vas árát úgy megállapítani, amint azt kényük-kedvük tartja és ezzel párhuzamosan a vasipari üzemek racionalizálása.

Ez az ugynevezett „racionalizálás” nem egyéb, mint egy legújabb gyilkoló hajsza-rendszer meghonosítása, aminek világos és egyenes értelmezése — a munkás szellemi és fizikai erejének legfelsőbb határig való ki-

használása — a korlátlan profitnyereség eléréséért.

A munkaidő és a kölcsönös nemzetközi segítség szintén egyik sarkalatos pontját képezte a vasmunkás kongresszusnak. A 8 órai munkaidő kérdésében ismételtlen leszögezte álláspontját. Minden ország munkásságának kötelességévé teszi megvédeni a 8 órai munkaidőt ott, ahol már ez megvan s ott, ahol ennél hosszabb a munkaidő, ennek 8 órára való leszállításáért a legmesszebbmenő harcot kell folytatni. A munkásság nemzetközi, kölcsönös anyagi támogatásának elvét is leszögezte a kongresszus, mert az ugyancsak nemzetközi kapitalizmussal csak így lehet eredményes harcot folytatni. Végül szervezkedésre szólítja fel a munkásságot. Ha a munkáltatók a munkások szervezettségén okulva, hatalmas egyesületekbe tömörülve védik érdekeiket, akkor a munkásságnak százszoros, sőt léteérdeke a szervezkedés.

Továbbá a kongresszus ismételtlen leszögezte álláspontját a szakszervezeti mozgalomban folytatott harci taktikáját illetően. Tehát, amint a tanácskozások sorrendjén látható, két irányelv vonult végig a kongresszuson: harc a kapitalizmus ellen és harc a munkásmozgalom olyan egységéért, amely egység kizárólag a világ munkásságának — és nem egyes országok politikai és gazdasági érdekeit szolgálják. Min-

denki tudja, hogy a nemzetközi munkásságnak nemcsak politikai, de szakmai szervezeteit is kettészakította az az új eszme, amelyet közkeletlenül „bolsevizmusnak” neveznek és amely Oroszországban a gazdasági és speciális történelmi és politikai helyzet következtében átjuttatta a hatalmat egy számszerűleg kicsiny, de erősen szervezett kisebbség kezére, amely a diktatura alapján áll. Hogy Oroszországban sikerült-e a szocializmust, illetve a kollektív társadalom alapjait lerakni, közelebb jutott-e a szocialista társadalom formáihoz, ezek olyan kérdések, amelyeket e helyen nem akarunk tárgyalni, csak alá akarjuk húzni, hogy éppen ez a kérdés az, amely ma a munkásságot két élesen elhatárolt, ellenségeként szembenálló táborra osztja s amely két tábornak jelszavai: „amszterdami irányzat”, vagy „moszkvai irányzat”.

A nemzetközi kongresszusokat megelőző francia szakszervezeti kongresszusok is ezekkel a kérdésekkel foglalkoztak. A kérdés eldőlt. A francia szakszervezetek teljes összessége majdnem egyhangulag kimondotta, hogy hiva a munkásság egységességének, de csak az amszterdami szakszervezeti internacionale által hirdetett elvek alapján. Ugyanezt az álláspontját szögezte le úgy az augusztus 1—6. napjain tartott nemzetközi szakszervezeti kongresszus, mint a vas- és fémmunkások nemzetközi parlamentje.

A kongresszus tanácskozása

Üdvözlések és igazolások

A IX. nemzetközi kongresszusa a vas- és fémmunkásságnak a párisi magánmérnökök hatalmas és szépen feldiszipelt termeiben folyt le. Talán nem jelentőségteljes, de meghatározó, hogy a terem szinpadát egy hatalmas festménnyel takarták le, amely egy híres francia festő műve és amely a modern technikai fejlődést mutatja, amelyre az antik világ réme csodálattal és bámulattal néz le.

A kongresszust Ilg (Svájc), a nemzetközi szövetség titkára nyitotta meg, szívélyes szavakban üdvözölte azt a szövetség központi vezetősége nevében, kiemelve, hogy a háború utáni

Brownlie

rettenetes gazdasági krízis éppen a vas- és fémipart érintette a leginkább, mégis — és ezt örömmel állapítja meg — a kongresszuson 26 országos szövetséget 84 kiküldött képviseli, összesen közel kétfélmillió szervezett vasmunkással.

A kongresszus elnöksége a következő kiküldöttekből alakul: Labe (Franciaország), Brandes

(Németország), Brownlie (Angolország), Domes (Ausztria), Hampe (Csehszlovákia).

Labe elnök a francia szövetség nevében üdvözli a delegáltakat, ebben a vendégszerető Párisban, amely város azonban nem érzéketlen Sacco és Vanzetti szerencsétlenségében, akiknek érdekében olyan tüntetéseket rendezett, amelyeket csodálva figyel a világ és amelyhez bizonyára csatlakozni fog a kongresszus is.

Solau (Belgium) erre vonatkozólag mindjárt indítványt tett, amelyet a kongresszus egyhangulag el is fogadott.

Labe (Franciaország) folytatva beszédét kiemeli, hogy a munkásság mély nemzetközi érzése, amelynek fokozása szükséges; tekintve a munkaadószervezetek nemzetközi szervezeteinek mindig emelkedő erejét, a kongresszust kell, hogy arra kényszerítsék, hogy a nemzetközi szolidaritást és barátságot is emeljék, megemléskszik ezután szeretettel a nemzetközi vasmunkásmozgalom korán elhunyt neves tagjairól és pedig Merheim (francia), Hansen (dán) és Diesmann (német) szaktársokról. A kongresszusi kiküldöttek igaz gyászuk jeléül állva hallgatják végig a megemlékezést.

Séthi, indiai kiküldött, aki csak megfigyelői minőségben jelent meg a kongresszuson, az indiai vasmunkásság szíves üdvözlését tolmácsolja és nagy eredményt kíván a kongresszusnak. Egyben megköszöni a vasmunkásság internacionáléjának azt a hathatós támogatást, amelyet az indiai vasmunkásságnak nagy sztrájkja alkalmával nyújtottak. (Éljenzés.)

Solau (Belgium) bejelenti az igazolóbizottság nevében, hogy a kongresszuson jelen vannak: Belgium 2 kiküldött 105.000 szervezett munkás nevében, Dánia 3 kiküldöttel 28.000 taggal, Németország 10 kiküldöttel 760.000 taggal, Franciaország 8 kiküldöttel 30.000 taggal, Finnország 2 kiküldöttel 9.000 taggal, Angolország 10 kiküldöttel 290.000 taggal, Hollandia 3 ki-

küldöttel 24.000 taggal, Norvégia 3 kiküldöttel 13.000 taggal, Ausztria 5 kiküldöttel 110.000 taggal, Lengyelország 2 kiküldöttel 8000 taggal, Románia 2 kiküldöttel 8000 taggal, Svédország 5 kiküldöttel 72.200 taggal, Svájc 4 kiküldöttel 42.000 taggal, Csehország 8 kiküldöttel 82.000 taggal, Magyarország 3 kiküldöttel 23.000 taggal. Ezekon kívül még megjelentek az amerikai Metal Trades Department nevében John Coefield, Belgiumból a Vasmunkásság központja részéről Indora Delvine, Németországból a masinisták és fűtők szervezete egy kiküldöttel, Olaszország-

Brandes

ból a fascisták által küldözött vasmunkásság nevében 2 kiküldött. Luxemburg vas- és bányamunkássága nevében 2 kiküldött és végre Argentína vasmunkássága nevében, mint vendég 3 kiküldött.

A francia Szakszervezeti Tanács nevében Jouhaux vezértitkár üdvözli a kongresszust. Rá-

mutat arra, hogy a nemzetközi mozgalom lényegében két tevékenységi körben mutatkozik. Az egyik kör a szakmai, a nemzetközi szakmai mozgalomban, a másik kör pedig a nemzetközi ipari mozgalmakban mutatkozik. E nemzetközi mozgalom kifejlődését semminemű akadály meg nem állíthatja és ütőerejét a nemzetközi szolidaritás adja meg, amely a szakszervezeti internacionaléban jut kifejezésre. Jouhaux rámutat arra, hogy ma már nem lehet beszélni nemzetközi problémákról, mert ezek ma már mint nemzetközi jelenségek mutatkoznak és országos megoldásuk ezzel lehetetlenné vált. Ez a megállapítás kölcsönösen szól a vasmunkásságra. Most a munkásság nagy kötelessége, hogy a technikai fejlődés nagy eredményeit a munkásság javára gyümölcsöztesse, lelkiismeretesen tanul-

Domes

mányozva a társadalmi berendezkedés törvényeit, hogy így előkészítse az emberiség fejlődését, annak legigazságosabb formáig. (Éljenzés.)

Topalovits, a nemzetközi munkahivatal tagja, a hivatal nevében üdvözlö a kongresszust, megállapítva, hogy a genfi intézménynek már régi összeköttetése van a nemzetközi munkássággal. Ama kívánságának ad kifejezést, hogy az együttműködés továbbra is fentartassék. (Éljenzés)

Titkári jelentés a szövetség működéséről és a nemzetközi segélyezésről

A nemzetközi iroda nevében **Ilg** központi titkár ismerteti az utolsó évek tevékenységét, amelynek adatai egyébként nyomtatásban a kiküldötteknek máris kézbesítettek. Kiemeli, hogy a központi vezetőség határozata értelmében egy küldöttség ment Amerikába az ottani gazdasági és szervezeti helyzet tanulmányozása céljából és azért is, hogy az amerikai vasmunkásszervezeteket rávegyék a nemzetközi szövetségbe való belépésre, amelynek a nemzetközi vasmunkásság helyzetére nagy befolyással kell birni. A nemzetközi szolidaritásról beszélt, büszkén állapítja meg, hogy a vasmunkásság szolidaritása volt az, amely az eddigi eredményeket biztosította. Erre vonatkozólag a nemzetközi szövetség alapszabályainak 9. pontja, illetve annak megváltoztatása fogja megadni azt a lehetőséget, amely a nemzetközi szolidaritás anyagi erejét is biztosítja. A járulékok emelésének kérdése — amelyek nagyon messze elmaradtak az általános áremelkedésben — mellett a munkaidőleszállítás, valamint a bérkérdés szabályozása lesz a kongresszus legégetőbb feladata. A kongresszus egy másik feladata az irány megállapítása, amelyet a szervezett vasmunkásságnak követni kell és ebben a legnagyobb lojalitással és nyíltsággal kell eljárni. (Éljenzés)

Danz (Hollandia) beszél ezután és kritizálja a központi titkárság működését, arra kérve a kongresszust, hogy nemzetközi titkárság tekintetében alapvető javításokat határozzon el. Elismeri, hogy a központi titkárság feladatának maximumát végezte el és pedig olyan viszonyok között, mint a maiak és kéri, hogy a kongresszus járuljon hozzá a titkárság anyagi erejének fokozásához. (Éljenzés)

Jelentés a magyar vasmunkássztrájkokról

Csapó (Budapest) ismerteti a budapesti vasmunkásság kizárását és annak okait. A magyar munkáltatók minden lehetőt megtesznek a bérek leszorítására. De a magyar munkásság igazának és jogos követelésének tudatában a legmesszebbmenő harcra el van szánva s hiszi, hogy a harcot győzelmesen fogják befejezni.

Brandes (Németország) a kongresszus nagy éljenzése között kijelenti, hogy a kizárt magyar vasmunkásságot küzdelmeikben Németország vasmunkássága támogatni fogja és hasonló akcióra hívja fel a kongresszus tagjait.

Orosz köz a kongresszuson

Virta (Finnország) kéri a kongresszust, hogy tűzze ki napirendjére a háborus veszély kérdését, amely különösen erősen emelkedett Angolországok Szovjetországgal történt szakadásával és foglalkozik a *sejtképzés* rendszerével.

Ilg központi titkár Virta-val szemben azt vitatja, hogy ezzel a kérdéssel nem kell foglalkozni, tekintettel arra, hogy a kiküldöttek, akik egyben a nemzetközi szakszervezetek internacionaléjában képviseltették országukat, máris állást foglaltak ebben a kérdésben, kimondva, hogy minden imperialista támadás ellen a legélesebb eszközökkel fognak küzdeni.

Virta (Finnland) tovább folytatja támadásait a titkárság és a vasmunkásság internacionaléja ellen, amelyből azonnal kitűnt, hogy Virta a moszkvai vörös internacionale utasítására cselekszik.

A kongresszus második napján azután világosságot derítettek azokra a célokra, amelyek érdekében Virta finnlandi kiküldött felszólalt.

Stein (Ausztria) Virta finn kiküldött beszédének hangját elítéli, ez nincs itt a helyén. Mi, ugymond a szónok, valamennyien szimpátiával nézünk Oroszország felé, de gyanakodva fogadjuk a kiküldött ama bejelentését, hogy a kongresszus foglalkozék a *sejtképzés* metódusával. Mi tiszteljük mindenki politikai és egyéni tudását, de mi osztrákok, akik egy szocialista közösségnek terheit viseljük, tudjuk, hogy az eszközök, amelyeket itt Virta képvisel, nem a proletáregység, hanem a bomlasztás eszméjét feljesítik.

Chevalme (Franciaország) szerint itt egy jól előkészített moszkvai manőverről van szó. Bemutatja a forradalmi vasmunkások propaganda-bizottságának 3. számú röpiratát. Ez a propaganda körirat július havában látott napvilágot és nemcsak a disszidens vasmunkássághoz, de egyben a nemzetközi vasmunkáskongresszus kiküldötteihez is fordul. A körirat tehát megelőzte a kongresszust s az orosz internacionale bomlasztó munkatervét tartalmazza és erre ad utasítást. Sajnálja, hogy a körirat tartalmát az idő rövidségére való tekintettel teljes egészében nem közölheti, de rámutat egyes fontosabb részleteire, amelyekből aztán tisztán meg lehet állapítani kiket képvisel itt Virta finn kiküldött. A körirat piszkos támadás a vasmunkásszövetség ellen, egyébként is telve olyan kifejezésekkel, amelyeket a nyomdafesték nem tűr meg, de amelyeket mi valamennyien ismerünk. A lényeg azonban nem ez. A lényeg az a szellem, amely eddig is élesen két táborba osztotta a munkás-

Ilg

ságot. Virta követelte a háboruellenes akció megindítását, Virta beszélt az egységről. Nézzük csak meg a körirat szövegét. Világosan ezekről beszél és szórereint utasítja a finn szövetséget, hogy kiküldötteit utasítsa arra, hogy ezekről a kérdésekről beszéljenek a kongresszuson, de nemcsak a finnek részére tartogat utasításokat, más országok kisebbségi és disszidens vasmunkásai részére is tartalmaz parancsokat, amelyeket lelkiismeretlen emberek lelkiismeretesen hajtának végre. Virta is lelkiismeretesen nem a finn vasmunkásság érdekeit, hanem az orosz szovjet parancsait védi itt. Tiltakozik, hogy a nemzetközi vasmunkásság kongresszusán a szövetségeken kívül álló elemek befolyáshoz jussanak. (Éljenzés.)

Éljenzés.)

Ilg titkár kijelenti, hogy erről a kommunista köriratról már régen tudomással bírt, de úgy gondolta, hogy ezt az országos szövetséghez fogjuk elküldeni, hogy így a nyilvánosság előtt ne tárgyaljuk ezt az ügyet. Miután azonban Virta provokációs beszédje arra kényszerítette a kongresszust, hogy ezzel az ügygel foglalkozzék, kijelenti, hogy a központi vezetőség tudta már régen, hogy a finn szövetségben kommunista elvek vertek gyökeret. Ismeri nagyon jól, honnan dotálódik ez a szimpátia. A finn szövetség a legutóbbi nagy bérharcában ezzel fordult a moszkvai internacionáléhoz segélyért, hogy a vasas szövetség nem támogatja kellőképpen a finn vasmunkásságot, s ezért onnan kéri a pénzügyi támogatást. Ezt meg is kapták. Nagyon érthető tehát a finnek eljárása. A finn vasmunkásság politikai hitval-

Labe.

lása nem tartozik a kongresszus kritikája alá, de a maga részére tiltakozik az ellen, hogy a finnek itt az orosz vörösszakszervezetek internacionaléját képviseljék. (Éljenzés.)

A romániai viszonyok ismertetése

Bernau (Románia). Tudomásul veszi a központi vezetőségnek a kongresszus elé terjesztett jelentését, tekintve azon nehéz viszonyokat, amelyek között a nemzetközi szövetség a három utolsó esztendőben megküzdeni kénytelen volt.

A romániai vasmunkásság nevében köszönetét fejezi ki úgy a nemzetközi titkárság, valamint a többi országok szaktársainak azon meleg szimpátiáért, amelyet tanusítottak — a múlt év folyamán vívott nehéz harcaink idején.

A helyzetre vonatkozólag kijelenti, hogy a 8 órai munkaidő bevezetése érdekében még 8 órai harcok vannak kilátásban, különösen Orománia területén, ahol ma még általánosan 8 óránál hosszabb munkaidő mellett dolgoznak szaktársaink. Ez a helyzet arra vezethető vissza, hogy Romániában a munkásság egysége nem vált valósággá, aminek az az oka, hogy az ugynevezett unitaristák külön szervezetben tömörülnek és így az egység létrehozását megakadályozzák. Ennek egyik bizonyítéka a legutóbbi választások eredményében jut kifejezésre, amelyek lehetetlenné tették, hogy a munkásság csak egyetlen egy képviselőt sem tudott a parlamentbe beválasztani. Ennek folytán nehéz küzdelmek előtt állunk, amíg szervezeteink erejét odafejlesztjük, hogy ezek kellő ütőerővel állhassanak ellent a munkáltatói reakciónak.

Reméljük azonban erősen, hogy kitartással és folyton emelkedő erővel lehetséges lesz Romániában a munkásságot oly erőre emelni, hogy végre mi is hozzájárulhatunk, hogy a mi vasmunkásinternacionálénk nemzetközi ereje erős vár lehessen, amellyel a munkásság érdekeit kellőképpen megvéddesse, hogy így a végcélhoz a munkásságnak a tőkés termelés járma alól való teljes felszabadítását elérhessük.

A fascizmus ellen

Buzzi (Olaszország) Italia vasmunkásságának nevében köszöni azt a támogatást, amelyet a fascizmus alatt nyűgő olasz vasmunkásságnak nyújtottak. Olaszországban ebben a pillanatban nincsenek szakszervezetek többé, mert a fascizmus a szakszervezeteket állami intézménnyé tette, amelyek ma szabadon nem működhetnek. Ez nem azt jelenti, hogy Olaszországban megszűnt a szabadság utáni vágy. Egyelőre igaz, teljesen lehetetlen ott nemzetközi mozgalmat teremteni, de nem tarthat a fascizmus sem örökké. Mussolini meg is érzi, hogy jelenleg a fascizmusnak még nagy ellenségei vannak, ezért igyekszik az ifjusági szakszerve-

zeteket a maga részére megnyerni, azonban az olasz munkásság majd megtalálja azokat az eszközöket, amelyek szabadabbá teszik az utat a nemzetközi szolidaritás felé. (Éljenzés).

Grosperre (Svájc). A jelentéshez szól hozzá, továbbá beszél az orosz szaktársainknak a vasas internacionáléba való fölvetéléről. Itt óvatosságot ajánl. Nézzük csak hogyan nyilatkoznak ezek az emberek rólunk. Tudjuk, hogy az oroszok sok pénzt küldtek a finn szaktársaknak, ami nagyon szép. Az oroszok a belga szaktársaink nagy harcai alkalmával is beigérték a pénzsegelet, de a belga szaktársak visszautasították az orosz szovjet ezen ajánljását, mert minden ilyen állami támogatás nagyon gyanús. Buzzi olasz szaktárs jelentése még a fülünkbe cseng. Ott diktatura van, de diktatura és diktatura között nem lehet különbség, mert diktatura csak egy van. Az orosz munkásság, oly kevésé, mint az olasz munkásság, nem élvez semminemű szabadságot. Mi szívesen teremjük meg az egységet az orosz vas- és fémmunkás szövetséggel, de nem kötünk szövetséget államokkal. Mi csak az orosz vasmunkássággal óhajtunk egyezségre lépni. (Éljenzés).

A titkári jelentést tudomásul vették

Ilg (Svájc) központi titkár válaszol a felszólalásokra, örömeinek ad kifejezést, hogy *Virta* kommunista izü felszólalása tisztázta a helyzetet. Az a tény, hogy a kongresszus teljes egészében elítélte *Virta* felszólalását, azt mutatja, hogy a taktika és az irány kérdésében az egész kongresszus küldöttei között eltérés nincs. *Danz* felszólalása nem helyénvaló, mert neki alkalmatlan volt a vezetőségi ülésen is elmondani észrevételeit. Nem a statisztika a fontos, mert a szövetség erejét nem statisztikai adatok adják, hanem az az erő, amely a szövetségben sora-kozik. Minden ilyen adatösszeírás óriási többlet kiadást jelent, ami viszont tagdíjmelés nélkül nem volna megvalósítható. Ezt pedig én nem vagyok hajlandó egyelőre proponálni. Ami már most a háborús ipar elleni határozatokat illeti, nem vagyok abban a helyzetben, hogy itt felelőtlen kijelentéseket tegyek — mert ez következményekkel és felelősséggel jár a vasipari munkásságra.

Ami a *Mitteilungsblatt*ot illeti, úgy gondolja, hogy az csak maradjon meg eddigi formájában, illetve annak, aminek ezt teremtették. A 9. §. elfogadását ajánlja. Ami már most a finnekkel illeti — megvallja — tudja, hogy ott milyen szellem uralkodik, mégis, ha bérharc lesz, a szövetség még akkor is támogatni fogja őket, ha másnap mindjárt belépnek a vörös internacionáléba. Mi a magunk szempontjából hozzáfűzzük még, hogy továbbra is legerélyesebb harcot hirdetünk a nemzetközi vasmunkásmozgalmak felvirágoztatására. (Éljenzés.)

A kongresszus egyhangulag, a finn kiküldöttek két szavazata ellenében, tudomásul veszi a jelentést.

A napirend 4. pontja:

Jelentés az amerikai vasmunkásszövetséghez kiküldött bizottság munkájáról

Brownlie (Angolország) ismerteti, hogy a nemzetközi vas- és fémmunkások nemzetközi szövetségének vezetősége elhatározta egy bizottság kiküldését, hogy az amerikai vasmunkás szövetséget megnyerjék a nemzetközi vasmunkás szövetségbe való belépésre. Örömmel állapítja meg, hogy a bizottságot nagy szeretettel fogadták az amerikai szervezetek vezetőségei, elnökök és a titkárok vetélkedtek a szíveségben és minden olyan anyagot rendelkezésre bocsátottak, amelyre a bizottságnak szüksége volt. Az amerikai szövetség természetesen élénken érdeklődött a nemzetközi szövetségünk szervezeti formájáról és minden olyan kérdéssel, amely a szervezetet, mint ilyen érdekkelheti. A statisztikai adatokat, amelyeket rendelkezésünkre bocsátottak, megtalálják önök nyomtatott jelentésben, amely az amerikai bérviszonyokat is ismerteti. A bizottság útja eredményeként megállapítható, hogy minden remény meg van arra, hogy hamarosan sikerülni fog megnyerni az összes amerikai szervezeteket a szövetségbe való belépésre. (Éljenzés.)

Több küldött hozzászólása után a kongresszus egyhangulag tudomásul veszi a 4. pont feletti jelentést.

Következik a napirend 5. pontja:

Állásfoglalás a nemzetközi kartellekkel szemben

Reichel (Németország) beszédében rámutat azokra a nagy változtatásokra, amelyeket a nemzetközi gazdasági élet fejlődése teremtett meg, amelyeknek egyik nagyon jellemző jelensége a nemzetközi kartellek, amelyekkel a munkáltató szervezetek nemcsak a termékek árának szabályozására, de főképpen a munkabérek leszorítására teremtettek meg. Az egyik főképpen a vasmunkásság érdekei szempontjából legfontosabb feladata a nemzetközi vasmunkásságnak, a *kartellek elleni küzdelem*. A munkásságnak oda kell törekedni, hogy minden olyan nemzetközi intézményben, amely a nemzetközi gazdasági életben döntő szerepet játszik, résztvegyen és befolyását érvényesítse. A gazdasági élet ezen új és hatalmas jelenségei arra kényszerítettek bennünket, hogy tanulmányozzuk ezt a kérdést a munkásérdek szempontjából.

A konkurencia nélküli termelés ezen erejével szemben csak egy jól szervezett munkásság adja meg az egyensúlyt, akkor, ha a nemzetközi és egyes nemzeti szervezetei olyan alapokon nyugszanak, amelyek a munkásság termelési érdekeit is megvédeni képesek. Ebben a felismerésben és a nemzetközi internacionále határozataival való egyetértésben a IX. nemzetközi vasmunkáskongresszusnak két gazdasági szervezeti kérdésben kell döntenie:

1. Kartellek és trösztök, azok részei és alépítményei feletti ellenőrzés, egy megteremtendő ellenőri iroda alá rendelve. Ezen irodák tevékenysége és függetlensége megfelelő országos törvényekkel biztosítandó. Ugyancsak szükséges a nemzetközi munkahivatal kebelében egy ilyen hasonló ellenőri szervezet teremtene.

2. A gazdasági szervezet demokratizációjával meg kell teremteni annak lehetőségét, a munkásság érdekeinek fokozottabb védelmével és pedig az üzemek belső szervezetében. Ezért látja a kongresszus az üzemanács bevezetésére irányuló küzdelemben egyikét a legfontosabb feladatoknak, amelyeket a csatlakozott szövetségeknek, országos szervezeteiknek a munkásság érdekeinek védelmében és a kartellek elleni tehetős küzdelem szempontjából el kell végezniük. (Éljenzés.)

Domes (Ausztria), *Hampe* (Csehszlovákia), *Moes* (Luxemburg) és *Ilg* titkár hozzászólása után a kongresszus a beterjesztett javaslatot tudomásul veszi.

Következik a napirend 6. pontja:

Munkaidő és a nemzetközi segítség

Referens *Labe* szaktárs, a francia vasmunkás szervezet titkára.

Labe szaktárs: A 8 órás munkaidő kérdése szorosán összefügg a nemzetközi támogatás kérdésével, mert hisz csak a nemzetközi szolidaritás alapján lehet a két kérdésben végleges megoldásra jutni. A nemzetközi szolidaritás és támogatás kérdése eldőlt a szövetség 9. paragrafusának kötelezővé tételével, amelyet előző napon már elhatároztak. A 8 órás munkaidőt illetően, amely már régi követelése a szervezett munkásságnak, mindenekelőtt a múlt kérdését kell tekintetbe venni. A 8 órás munkaidő ellen a legélénkebb támadásokat intézték a munkáltató szervezetek, amely ugyancsak országszerte állásfoglalást a washingtoni egyezmény becikkelyezése ellen. Nem szabad megfélemlenünk arról, hogy a 8 órás munkaidőről szóló konvenciót eddig már több ország munkásságának sikerült a törvényhozásban megvalósítani. Így Belgium és Csehszlovákiában és pedig feltétel nélkül, míg Franciaország csak bizonyos feltételek formulázása után fogadta el ezt a törvényjavaslatot.

A munkáltató testületek mindenestre igyekeznek erejüket összetenni, hogy a munkásság akarásait lehetetlenné tegyék, azonban a munkásszervezetek elég erősek kell legyenek ahhoz, hogy a munkáltatók ilyen támadásait visszaverjék. Az ipar racionalizálása még inkább arra kényszeríti a munkásságot, hogy követelje a 8 órás munkaidő bevezetését. A termelés ezen fokozásában a munkásosztálynak követelni kell nemcsak a 8 órás munkaidő respektálását, azonban a gazdasági emelkedésből is azt a részt, amely őt joggal megilleti. (Éljenzés.)

Ehhez a ponthoz hozzászólnak *Solau* (Bel-

gium), *Hodge* (Angolország, volt miniszter), *Wolf* és *Bremer* (Németország), *Bellina* (Csehszlovákia), *Brownlie* (Angolország), *Séthi* (India), ezek valamennyien kiemelik e kérdésnek a fontosságát. Különösen érdekes volt *Séthi* (India) ismertetése az indiai vasmunkásság viszonyairól, aki azt kérte, egyebek között a nemzetközi szövetség kísérelje figyelemmel az indiai vasmunkásság szervezeteinek fejlődéseit.

Ezekre a felszólalásokra először referens, majd *Ilg* központi titkár válaszolnak. *Labe* kijelenti, hogy meg kell szünni annak a különös methodusnak, amely a felelősséget mindig áthárítja másokra, a washingtoni egyezmény ratifikálása csak egy közös munka eredménye lehet. *Ilg* rámutat arra, hogy Angliában mindenütt érvényben van a 8 órás munkaidő és nincs semmi akadály annak, hogy annak törvénybeiktatását az angol munkásság ne követelje. A 8 órás munkaidő ratifikálása fontos a munkásmozgalmak szempontjából, amely jelenti egyben a bérek javulását és a munkásság társadalmi helyzetének emelését.

A kongresszus tudomásul veszi a jelentéseket. Nem nyújtanak be határozati javaslatot, miután ebben a tekintetben ragaszkodhatnak a wieni (1924) kongresszuson benyújtott határozati javaslat szövegéhez.

A kongresszus ezzel befejezte munkálatait.

A kongresszus üdvözlí az amerikaiakat

Az utolsó délutáni ülésen *Domes* (Ausztria) vette át az elnöki széket. Mindjárt az ülés elején *Brownlie* (Angolország) bejelenti, hogy az amerikai vasmunkás szövetség elnöke, *Coelfield* szaktárs most érkezett meg a „Metal Trade Department“ képviselőjében.

Coelfield szaktársat percekig tartó lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta a kongresszus, akit *Brownlie* (Angolország) meleg szavakban üdvözölt.

Coelfield szaktárs meghatva mond köszönetet azért a meleg fogadtatásért, amelyben részesült. Kijelenti, hogy eddig európai utazásainak eredményei bizonyos garanciákat nyújtanak arra, hogy az egységesítés hamarosan megtörténhet.

A lelkesedés lecsillapulta után a kongresszus megválasztja az eddigi titkárt, *Ilg* a szövetség központi titkárának, kimondja, hogy a szövetség titkársága továbbra is eddigi székhelyén marad, megválasztja a kibővített végrehajtóbizottság tagjait *Ilg* központi titkár ajánlatára, aki meghatva mond köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért.

Ezzel a vasmunkásság nemzetközi kongresszusa végéhez közeledett. *Domes* elnök megható szavakban emlékezett meg *Sacco* és *Vanzetti* munkástársak ellen hozott halálos ítélet végrehajtásáról, beérkezett utolsó hírekről, ama reményének adva kifejezést, hogy a nemzetközi munkásszolidaritásnak ilyen tömeges megnyilvánulása előtt, talán meghajlik az amerikai büntetőbiróság. A kongresszust ezzel befejezettnek nyilvánítja.

A küldöttek ezután az internacionále éneklik. Nagyon megható volt a végjelenet, amikor a vasmunkásság kiküldöttei, vagy husz nyelven egyszerre, rázendítettek az internacionále dallamára, amely élénken mutatja, hogy a nemzetközi munkásság között semminemű eltérés nincsen és a szolidaritás uralkodik az egész vonalon.

Lapunkban közöljük a kongresszus illusztris elnökeinek és a nemzetközi szövetség titkárának képeit. 1. *Brownlie*, angol; 2. *Brandes*, német; 3. *Domes*, osztrák; 4. *Labe*, francia és 5. *Ilg*, szöv. titkár szaktársak.

Figyelmeztetések!

A kolozsvári helyicsoport vezetősége ezúton is felhívja a csoport tagjainak figyelmét arra, hogy a legutóbbi taggyűlés határozata értelmében a pénztári és könyvtári órák ezentúl nem vasárnap délelőtt, hanem szombat délután 5—7 és szerdán este 6—7 óráig lesznek megtartva.

A brassói vas-, fém- és vegyipari munkások csoportjának vezetősége figyelmezteti hátralekötött tagjait, hogy hátralekötött haladéktalanul rendezzék, ellenesetben az alapszabályok értelmében a tagok sorából törölve lesznek. A vezetőség

Világszövetség a Szakszervezeti Internacionale

Augusztus első hat napján a világ szívében, Párisban tanácskozott a szervezett munkásság világparlamentje, az Amsterdamhoz csatlakozott szakszervezetek kongresszusa. 25 országból 13,445.553 szervezett munkásnak 164 küldöttje, a nemzetközi szakmai titkárságoknak 41 képviselője s mintegy 60 vendég vett részt ezen a kongresszuson és a sajtó számára föntartott hely zsufaltsága mutatta az egész művelt világnak ideirányuló figyelmét. És e kongresszus után örömmel állapíthatjuk meg, hogy a modern munkásmozgalmak itt tette meg azt a hatalmas, történelmi lépést, hogy valóban világszövetségbe egyesítse a modern osztályharc alapján küzdő proletárságot.

Ezen a kongresszuson jelent meg ugyanis először Délafrika 60.600 szervezett fekete munkásának küldötte, Kadalie Clemens elvtárs és az indiai szakszervezeti szövetség képviselőiben Sethi elvtárs, miní vendég s ezzel a színesbörű proletárságnak a modern munkásmozgalmakba való bekapcsolódása megtörtént, ami azt jelenti, hogy valósággá válik a marxi szózat: *Világ proletárijai, egyesüljétek!*

Az a kitörő lelkesedés, amely a távoli földrészekre öntudatra jutott proletártestvéreink képviselőit fogadta e kongresszuson, a történelmi pillanat átérzéséből, értékének fölismeréséből robbant ki s a panaszok, melyek az Óceánokon túl dolgozó és szelvedő munkástömegek soráról szóltak, megalapozták a reményt és bizalmat, hogy a közös munkássors most már a világ összes munkásait egyesíteni fogja a felszabadító osztályharcra.

Ez a lélekemelő remény, ez a nagy cél vezérelte a kongresszust a legközelebbi jövőben megvalósítandó feladatok kitűzésében és jellemzi a kongresszus határozatait, amelyek közül csak a legfőbbekre kívánunk rámutatni.

Mindenekelőtt az orosz kérdésben teremtett tiszta helyzetet a kongresszus. Megállapította, hogy az egység jelszava alatt folytatott üzemleik az amsterdami Internacionale fölbomlasztásával *Moszkva politikáját* akarják szolgálani. Az a nagy fölháborodás, amely a moszkvai politikával rokonszenvező Purcellt letaszította az elnöki székről, mutatja, hogy a kongresszus és így a mögötte álló tömegek is hiven és szilárdan kitartanak Amsterdam mellett.

Az amsterdami Internacionale nagy erősödését jelenti ez a határozat is, amely az *alkalmazottaknak és tisztviselőknek a munkásmozgalmakba való szorosabb bekapcsolását* teszi lehetővé. Ezzel egy táborban lesznek a fizikai és szellemi munkások.

Az *Internacionale székhelyét* Amsterdamból elhelyezik s a végrehajtó bizottság fogja megállapítani az új székhelyet és megválasztani az új főtitkárt. Az iroda vezetésével addig Sassenbach elvtársat bízták meg. Okulva azon, hogy egyes ember milyen károkat okozhat a mozgalomnak, nem választottak elnököt, hanem az eddig négy tagu helyett hat tagu elnökséget, amelynek tagjai a következők: Jouhaux (Franciaország), Leipart (Németország), Mertens (Belgium), Madsen (Norvégia), Tayerle (Csehszlovákia) és Hicks (Anglia).

Hogy a *szakmai titkárok* egyöntetűen működhessek az Internacionale központjával, kimondta a kongresszus, hogy a végrehajtó bizottság üléseivel egyidejűleg a szakmai titkárok is értekezletet tartsanak s az évi jelentést és az akcióprogramot együttes ülésben vitassák meg.

Behatóan foglalkozott a kongresszus a legfontosabb *gazdasági és szociálpolitikai kérdésekkel*: a bérharcok nemzetközi támogatásával, a nyolcórás munkanapért való küzdelemmel, a háboru és militarizmus elleni propagandával, a munkásosztály gazdasági helyzetével. Mindezekben a kérdésekben olyan határozatokat hoztak, amelyek megfelelnek az Internacionale eddigi irányának s pontosan megszabják azokat az utakat és eszközöket, amelyek az egyes célok elérését biztosítják.

Teljes joggal mondhatta a szocialista munkás Internacionale, vagyis a politikai munkásmozgalmak képviselője a kongresszust üdvözlő beszédében, hogy a Szakszervezeti Internacionale ellenségei, akár a burzsoázia, akár a kommunizmus táborában, hiába reménykednek, *ez az Internacionale erősebb és egészségesebb, mint bármikor volt*, mert az egyes országos központok

már tul vannak a háboru utáni kornak veszedelmein s a kongresszus fölülemelkedve minden kicsinyes, személyes érzékenységen, megnyitotta az utat a nagyobb eredményekkel biztató *új korszak* felé.

Es teljes joggal mondta Jouhaux elvtárs a kongresszust berekesztő elnöki beszédében, hogy itt *tíz nyelven beszéltek, de egy volt a szív és az eszme*. És amiként egy a cél: a munkásosztály felszabadítása, egy és egységes is lesz az erő és akarat, amely ezt a célt a világ minden gonosz hatalmaival szemben is ki fogja vivni.

Tizennyolcezer vas- és fémmunkás sztrájkol Budapesten

A pengőre való átszámítás miatt fokozódó drágasággemelkedés arra készítette a magyarországi vas- és fémmunkásságot, hogy béremelést kérjenek a munkáltatóktól. A gyáripari szövetség elzárkózott mindennemű béremelés megadására elől és így a munkásságot sztrájkba kényszerítették.

Napokig tartó sztrájk után aug 16-án a munkásság a munkaadók béremelési ígéretére fölvette a munkát. Három napon keresztül éjjel-nappal folyt a népjóléti miniszter vezetésével a békéltető tárgyalás, de eredményre nem vezetett, mivel a munkaadók csak egyes alacsonyabb kategóriáknak akartak béremelést adni.

A munkáltaók ajánlata szerint a 42.000 főnyi vas- és fémmunkásnak csak egyharmada, vagyis 12-14.000 munkás kapott volna béremelést.

A meghiusult tárgyalások miatt elkeseredett munkásság augusztus 19 én ismét sztrájkbalépett.

A Csepeli Weisz Manfréd gyár 6800, Egyesült Izzólámpagyár 3500, Ganz Danubius vagongyár 2800, Ganz Danubius hajógyár 900, Fegyver- és Gépgyár 600, Gazdasági gépgyár 400, Hoffher és Schranz-gyár 300, Schlick Nicholson-gyár 1500 munkása egyszerre hagyta abba a munkát. Augusztus 22-én a Hoffher és Schrantzgyárból újabb 1000 munkás csatlakozott a sztrájkolókhoz. Ugyanazon nap sztrájkbaléptek Oeti Antal gépgyár munkásai is és így a sztrájkolók száma 18 ezerre szaporodott.

Ez a szám sem mondható véglegesnek, mivel az elkeseredett munkásság naponta csatlakozik a sztrájkolókhoz. Az augusztus 26-án összetűlő nagy bizalmi testület határozatától fog függeni a sztrájk további sorsa és a munkaadók esetleges jobb belátásától.

Érdekes, hogy a Horti népjóléti minisztere teljesen a munkaadók pártjára állott s maga is segítette azon kijelentésével, hogy „a vasipar béremelést nem bír el”, a munkaadók szarvát növelni.

Reméljük, hogy a magyar vasmunkásság hagyományos harci készsége és öntudata, bármily nehéz küzdelmek árán is, de győzedelmeskedni fog.

Kizárás!

A tordai vas- és fémmunkások csoportjának vezetősége és bizalmiféri testülete egyhangu határozattal kizárta *Gärtner Adolf vasesztérgályost* alaptalan rágalmak terjesztéséért és a szervezet ellen kifejtett propagandáért. Született Szentkeresztbányán 1887. évben, tagsági könyvének száma 13406.

Gärtner a kizáratása ellen a csoport taggyűléséhez felebbezett, az augusztus 24-én tartott taggyűlés azonban jóváhagyta a kizáratást. Vezetőség

Fekete keresztlet tett a kizárással Gärtner neve után a tordai öntudatos munkásság s most már senki sem hallgat a minden lében kanál örökös politikai kortes Rojthi Andor kebelbarátjára, akivel együtt szóték az intrikákat a szakszervezet szétbomlasztására. Rojthi ur a tordai munkásság rossz szelleme volt mindig. Minden létező politikai pártnál följánlotta korteskedését s mert mindenütt lecsuszott, most Gärtner utján a szakszervezet szétbomlasztásával akart magának érdemeket szerezni. Az éjjeli homályban söröskorsókkal telített kartyaasztal mellett szött intrika visszafelé sült el s most már Gärtner ur is ábrándozhatik a régi jó időkről, amikor az a közmondás kelt, hogy „madarat tolláról s embert barátjáról”, amit az ő sorsa is csak jobban igazolt.

Felhívás. A tordai üvegesmunkások csoportja felhívja a hátralékos tagokat, hogy haladéktalanul rendezzék járulékaikat, mert ellenkező esetben a 8 hétnél több hátralékban levők törölve lesznek a tagok sorából. A vezetéség.

A brassói Schiel-gyári öntők és öntődei munkások bérmozgalma

A szövetségünkhöz tartozó brassói vas-, fém- és vegyipari munkások szakszervezete bérmozgalmat indított a Schiel-gyári öntők és öntődei munkások érdekében.

Ez ügyben a gyár igazgatóságának egy memorandum lett benyújtva, amelyben 5 százalék béremelést kérnek a munkások.

A bérmozgalom megindítására az öntőmunkások felhívták a gyár többi osztályainak szervezetlen munkásait is, kik az ügyet nagy lelkesedéssel fogadták, de ennél többre aztán nem mentek, mert senki sem vállalkozott arra, hogy magát exponálja.

Lehajtott bús fölve dolgoznak akkordban ezek a szerencsétlen szervezett munkások. Búszke is az igazgatóság rájuk, mert ezek „megelégedettek” és sokkal boldogabbak így, — nem kell tehát a nyugalmukat zavarni, azt mondja az igazgatóság. Eme kijelentéseket fordított sorrendben kell értelmezni, mert nem a munkások a megelégedettek, hanem az igazgatóság van megelégedve a munkásság azon rétegével, akik a szakszervezet és munkásszolidaritás erejét föl nem ismerve, magukat a legiszonyabb kizsákmányolásnak alávetve, túrik állati sorsukat.

Hogy milyen ideális rendszer uralkodik a Schiel-gépgyárban, elegendő lesz, ha rámutatunk az esztérgályos osztályban uralkodó állapotokra.

Itt a nemzeti érzelmekkel fölött munkásság (tisztelet a kivételnek) már ebédidőt sem tart. Munkaközben ebédelnek meg, mert a gyáros ezt fizeti. Természetes, hogy kell fizessen, ha már egyszer megdolgozik érte.

Az akkordrendszer úgy van bevezetve, hogy egy munkára bizonyos számú órát adnak. Ha a munkás hamarabb készíti el a munkát, mint az előirt idő, a fennmaradó órákat a munkás javára írják.

Ezen akkordrendszer sem volna veszedelmesebb, mint bármely más akkordrendszer, ha nem volnának minden bizonyos számú munkás után kijelölt és jól megfizetett hajcsárok, akik sasszemekkel figyelik a munkát és amennyiben megtörténik, hogy egy munkánál véletlenül keresett valamit a munkás, akkor a jövőben erre a munkára kevesebb órát adnak.

A jól megfizetett, hivatalos hajcsárokon kívül van a gyárnak a munkások soraiából is megfizetett emberei, akiknek az a hivatása, hogy a szakszervezet ellen agitáljanak, aztán hogy ellessék, kik a zugolódok és a jelentések alapján az igazgatóság ezektől igyekezzen megszabadulni.

Nem rózsásabb a helyzet más osztályban sem. Nemrégén a Malom-osztályból egy régen ott dolgozó munkás ecsetelte a siralmas helyzetet.

A munkások egymás ellen a legcsunyasabb eszközökkel küzdenek, csakhogy bevágódjanak a mester előtt.

Azt mondja az illető munkás, hogy 3 eshetőség van a helyzetük megjavítására, — vagy kivándorolnak, vagy öngyilkosok lesznek, vagy szervezkedni fognak. Mi a legutóbbit ajánlottuk, a szervezkedést, mint olyan eszközt, amely feltétlenül jobb és biztosabb megélhetést eredményez.

Nagy vonásokban mutattunk rá a Schiel-gyárban uralkodó állapotokra, amelyek mind a szervezeten-ségnek a következményei, de ebből is láthatjuk a szervezetlennek, hogy az a kis szervezett, öntő réteg tud utat törni jobb munkafeltételeknek, a szervezetleneknek is. Mit tudnánk csinálni, ha mindnyájan szervezve volnánk!

A zerneesti cellulozgyári munkások bérmozgalma

Julius hó 1-én járt le a régi kollektívszerződés. Az igazgatóság, felhasználva a konjunkturális viszonyokat, minden előzetes értesítés nélkül levonta a munkásságnak az eddigi pénzben megváltott természetbeni kedvezményeket.

Az igazgatóság részéről történt provokáció nem maradt hatás nélkül a munkások körében, mert az olyan nehezen kivívott eredményeket, még ha nagyrészt szervezetlennek is a munkások, nem hagyják olyan könnyen elveszni. Az új kollektívszerződés megkötése ügyében augusztus 15-én kezdődtek meg a tárgyalások a brassói munkaügyi inspektorátusnál. Augusztus 22-én lesz a második tárgyalás. A munkások a régi szerződés megújítását és a jelenlegi bérekre 5 százalékos béremelést kérnek.

A zerneesti munkások újból meggyőződést szereshetnek, hogy jobb munkafeltételeket csak a szervezet erejével lehet kiharcolni. „Be a szervezetbe!”

Munkanélküliség Zsilvölgyében

A petroseni szénbánya részvénytársaság az utóbbi időben tömeges munkáselbocsátásokat eszközöl. Különösen az ipari munkások közül sok az elbocsátás. Kétszáz ipari munkásnak mondottak fel egyszerre, azon indokkal, hogy a kitermelt szenet nem bírják eladni és óriási szénkészletek hevernek a bányánál kitermelve, eladatlanul, melynek meggyuladásától tart a banya vezetősége.

Érdekes, hogy ugyanakkor, amikor tömegesen bocsátják el a munkásoknak százait, éppen a munkahiányra való hivatkozással, a megmaradt munkások nagy részét 12 órás munkanapra kényszerítik, így tehát nyilvánvaló, hogy a tömeges elbocsátások tulajdonképpen beredukció és munkaidő meghosszabbítás céljából történik. Az elbocsátások megakadályozására a szakszervezetek az illetékes miniszteriumoknál tiltakozásokat fejtették ki. A miniszteriumnál ígéretet is tettek arra vonatkozólag, hogy az elbocsátások kiküszöböltetnek. Most már várjuk, hogy az tényleg meg is történjen és a társaság az összes munkásait, — ha másképp nem megy, redukált munkaidővel is — foglalkoztassa.